

Altajuje – už ribos

Atkelta iš 1 psl.

– Kaip apibūdinumėte kūrinių jo neskaičiuojamam žmogui?

– „Už Ribos“ – tai kažkas mistiško, stebuklingo. Kažkas už mūsų. Skiriama ne vien atradėjui. Juk visi norime kažką atrasti. Ir nebūtinai Altajuje. Galima čia pat. Pamatyti už ribos. Taip kilo mintis parašyti, kas yra už mūsų supratimo.

Nors iš pradžių buvau pasidavęs populiariam požiūriui – iškloti girdėtas mistines istorijas. Galiausiai pabandžiau pasakoti apie realų gyvenimą, jame ieškant atsakymo, kas dar yra už mūsų.

– Ieškojote, kas yra anapus ribos, kokia ji, kur ji baigiasi?

– Visokių gali būti įsivaizdavimų. Vieni ieškotojai Altajuje norėjo rasti Ribą kaip geografinę vietą. Kur baigiasi realybė ir prasideda nežinia, kas už mūsų supratimo.

– Ir būtent tai galima suvokti.

– Galima. Knygoje yra epizodas, kaip Altajuje pasimečiau su mažamečiu sūnumi Andriumi. Būdami vienuodu. Jo ieškodamas patyriau neapsakomą įtampą. Galiausiai pasukau teisinga kryptimi, kai pamačiau vaiko pėdas akmenyje. Nors realybėje neįmanoma, juk nė dramblys neįspaustų akmens. Įvykis tapo mano asmenine patirtimi, po to ėmiau būti pastabesnis panašioms reiškiniams.

Tai vietiniams yra įprasta. Jie numato, kas bus priekyje. Ir nebūtinai kokie gudrūs taigiečiai, pavyzdžiui, filosofuojantys, pranašystės dėstantys. Iš tikro – ir pakeikšnojia, ir pageria. Paprasti, bet turintys suvokimą kitoki negu mūsų, atvykėlių, – laiko ir erdvės suvokimą.

Tai įmanoma ir ne vietiniams. Gyveni čia, kur laikas spaudžia: kur nors vėluoji, ko nors

Vytauto RUŠKIO pieš.

Snopasūnimas

Knygos rašytojas pats ją iliustravo.

nespėji padaryti. Ten viskas dingsta. Kitaip būni – tik pats su savimi. Atrodo, taip galėtų ir metai praeiti.

Galima net sutikti žmogų, kurio nebėra. Pasimesti laike. Praeina savaitės, o atrodo, išėjai vakar ir jau grįžti. Kur dingsta laikas – jei mokėčiau paaiškinti, gal apginčiau kokį mokslinį darbą. Negaliu paaiškinti.

Yra populiarus suvokimas, kad reikia skaičiuoti ypatingas knygas, ilgai medituoti, kaip Himalajų išminčiai daro, kad savotiškai keliautum laiku. Iš tikrųjų – ne. Pasitaiko iš nieko.

Knygoje yra skyrelis „Kai reikės – pašauks“. Nereikalinga nei žinojimas ar pažintys. Nebūtinai ir gudrumas.

Galima turėti ir planą pateikti už tos Ribos. Bet nepasieksi. Turi atsirtikti savaime.

Nerašiau ir nerašysiu, bet paatvirčiau. Yra vietų, kur gali net sutikti...

– Ar taip suprasti: už ribos kasdienio praktinio gyvenimo, už ribos žmogaus suvokimo, už ribos elementaraus pažinimo?

– Taip. Buitiniame gyvenime slegia rūpesčiai – kad kažkas nepadaryta, kad turi piniginių problemų. O kai Altajuje kyli į kalnus, vis mažiau visko. Vis numeti. Paskui net maistą numeti – nebereikalingas. Galiausiai žinodavome taip būsiant. Apskaičiuoji, kiek mėnesio kelionei reikės valgio, kiek suvalgiai įprastai, susikrauni į kuprines. O paskutinę akimirka pusę galiausiai išimi. Nes jau žinai, kad nereikės.

Galiausiai iš tos pusės dar pusę išdovanoji ar paprasčiausiai palieki tuo metu negyvenamosiose tuščiose kalnų trobelėse.

– Ar už ribos prasideda atgamiškas pasaulis, į kurį galima patekti dvasiškai tyram. Tad ne kiekvienas gali atsirturti.

– Taip, bedvasis niekad nepasijus. Bet jei tyras, gali neieškoti kažko už ribos, bet ten patenki to nežinodamas. Juk kai reikės – pašauks.

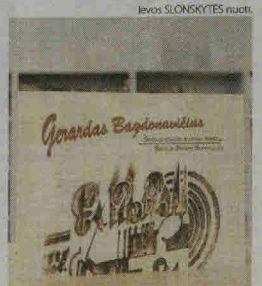
Altajuje dėkingos sąlygos dvasinei laisvei. Ten kiek bedirbtum uždirbtum, už tą pinigą nieko neprisipirksi. Todėl vietiniai savaime atsilaisvina nuo valdiškų darbų, nuo buities. Ne taip, kaip mūsų pasaulyje žmogus nori vis kaupti, turėti daugiau.

– Apginkit arba patvirtinkit – gal už tos ribos yra vien iliuzijos?

– Kaip čia pasakius, kad neatrodytų baisiai... Iliuzija – irgi tam tikra materija. Pasaulyje ar visatoje nėra tuščios erdvės. Beorės. Vakuomo.

Daug kas priklauso nuo suvokimo.

Kalbėjosi Vytautas RUŠKYS

Medžiaga knygal „Gerardas Bagdonavičius ir Šiaulių krašto knygos ženklai“ rinkta dvejus metus.

Knygą skyrė Gerardui Bagdonavičiui ir ekslibrisui

Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka išleido knygą „Gerardas Bagdonavičius ir Šiaulių krašto knygos ženklai“. Leidinis išėjo kartu su dokumentiniu filmu „Menininkas Gerardas Bagdonavičius prisimenant“.

Knygos redakcinės kolegijos pirmininkas dr. Bronius Maskulionas, leidinio sudarytojai ir filmo išėjos autoriai Jonas Nekrašius ir Asta Kakytė, ekslibriso kūrybinių dirbtuvių vertinimo komisijos pirmininkė Vaiva Koveraitė-Trumpė, dirbtuvių vadovės Lolita Putramentienė-Braza ir Rasa Prišmontienė, filmo kūrėjai Diana Stungurienė ir Gintautas Stungurys.

Knygoje pateikti straipsniai apie ekslibriso istoriją, jo raidą Šiaulių krašte XX–XXI amžiuje, publikuojama medžiaga apie lietuviškus knygos ženklus šiauliečiams bibliotekų knygos ekslibrisų kūrimo tradiciją Šiaulių bendrojo ugdymo mokyklose, moksleivių ekslibriso paplitimą Šiaulių krašte, Lietuvoje ir užsienyje. Pateikti atsiminimai apie dailininką, pedagogą, ekslibriso mokyklos pradininką Lietuvoje G. Bagdonavičių (1901–1986), jo sukurti ekslibrisai.

Leidinyje publikuojamas leidėjų parengtas Šiaulių krašto ekslibrisų raidos kalendorius, dalijamasi kūrybinių dirbtuvių „Ekslibrisas sau“ patirtimi, pristatomi moksleivių laureatų ir jų mokytojų sukurti darbai.

Medžiaga leidiniui pradėta rinkti 2015 metais. Surengta mokslinė-praktinė konferencija „Šiaulių krašto knygos ženklai kaip kultūros paveldas ir jo sklaida XX–XXI amžiuje“, organizuotos ekslibrisų kūrimo dirbtuvės.

Keturiasdešimties minučių trukmės dokumentiniame filme prisiminimais dalijasi G. Bagdonavičiaus artimieji – giminitė architektė J. Naujalienė ir posūnis Antanas Petrauskas, dailininko mokiniai, dailininkai ir menotyrininkai. Pokalbiai buvo filmuojami įvairiose Lietuvos vietose.

Knyga ir dokumentinis filmas bus pristatyti Šiaulių knygų mugėje.

„Šiaulių krašto“ inf.

Uždarytą mokyklą naujai misijai prikelia spektaklis

Vakar Valstybinis Šiaulių dramos teatras (VŠDT) surengė neįprastą spaudos konferenciją – ekskursiją uždarytoje Šiaulių Dubijos mokykloje, kur statomas vienos dalies spektaklis „Dumblas“ (pjesės autorė Maria Irene Fornes). „Dumblas“ – netradicinio formato spektaklis, siūlantis žiūrovui naujų teatrinių potyrių neįprastoje erdvėje. Premjera įvyks lapkričio 25 ir 26 dienomis.

Živilė KAVALIAUSKAITĖ

zivile@skrstas.lt

Į mokyklą grįžo kultūra

Vakar uždaryta Dubijos mokykla atgijo: kūrybinė spektaklio grupė pakvietė į teatralizuotą ekskursiją.

Buvusioje mokyklos valgykloje lėkštėmis, puodais, šakutėmis – viskuo, kas po ranka, užgrojo perkusininkas Gintautas Gascevičius. Paskutiniaisiais akordais nuaidėjo dūžtančių lėkščių šukės. Garsai, išgaunami iš mokykloje paliktų daiktų, lydėjo ir keliaujant koridoriais.

Giedrius BARANUSKIS nuotr.

Spektaklyje vaidina Valstybinio Šiaulių dramos teatro aktoriai Antanas Venckus, Aidas Matutis ir Monika Šaltytė.

Nukelta į 5 psl.